

POVL VICTOR KRISTENSEN
27. januar 1922 – 19. august 1987

Povl V. Kristensen

27.1.1922-19.8.1987

Professor Povl V. Kristensen døde den 19. august 1987, efter en lang hård sygdom. Alle der kendte ham, husker ham under navnet Pablo, og det navn fortæller noget om ham selv, om hans forhold til andre og om hans talrige talenter.

Alt hvad Pablo gjorde, skulle være af kvalitet. Det gjaldt også hans mange hobbyer. Han tegnede og malede glimrende, han kunne give vægge og loft i sit værelse forbavsende farver, han var en dygtig håndværker med sit værktøj og ved sin drejebænk; han kunne planlægge og bygge minutiøst beregnede modelfly.

Pablos baggrund var ikke akademisk, og han tog lærereksamen inden han som 22-årig i 1944 valgte at studere fysik ved Københavns Universitet. Han trivedes straks i det frie internationale forskermilieu, med videnskabsmænd og studenter, på Niels Bohrs institut og Harald Bohrs matematiske institut.

I fysikken arbejdede han intenst med en af de mest abstrakte og spændende grene, kvantefeltteorien, især i samarbejde med sin læremester, prof. Chr. Møller. Fra matematikken hentede han vel sin store interesse for undervisning og forelæsninger. Jeg tror, at han forud for hver forelæsning glædede sig til skridt for skridt at indvie unge studerende i fysikkens nye begrebsverdener. Han deltog ivrigt i planlægningen af den totale ombrydning af universitetsundervisningen i fysik, som en lille gruppe på Niels Bohrs institut gav sig i kast med i midten af halvtredserne. I baggrunden for alt dette lå en forudsigelse om og en nødvendighed af en mangedobling af studerende i matematisk-fysiske fag. En af de ting der måtte til var en hastig ekspansion af naturvidenskaberne ved Aarhus Universitet. Og da undervisningsministeren, Julius Bomholt, i begyndelsen af 1956 erfarede at, som han sagde, selv »elefanten« (Niels Bohr) støttede ekspansionen, var igangsætningen sikret.

I 1957 flyttede Pablo til Århus som professor ved Det fysiske Institut og samtidig blev hans kone, lektor Vibeke Borchsenius, ansat ved Matematisk Institut i Århus, hvor Harald Bohrs traditioner for undervisning førtes videre, og hvor Svend Bundgaard fortsat støbte kanonkugler til kampen for ekspansion af det naturvidenskabelige fakultet.

I de følgende år holdt Pablo fast ved sine tre hovedinteresser. I kvantefeltteorien gjorde han en stor indsats, men tøvede med at publicere sine resultater internationalt. Forelæsningerne blev bygget op, og han uddannede mange specialstuderende. På det tredje felt, planlægningen og udbygningen, udførte han et efterhånden enormt arbejde, dels for fysikken på instituttet, dels for fakultetet, og dels i konsistorium, med og mod universitetet og undervisningsministeriet.

Men universitetsudvalg og ministerielle udvalg kan også virke som evighedsmaskiner. Fra begyndelsen af halvfjerdserne koncentrerede Pablo sig om det han så eminent var i stand til, at forelæse over og videregive teoretisk fysik, og nu især kvantemekanikken, hvor hans omhyggeligt udarbejdede noter vil være af varig

værdi. I tiden omkring Niels Bohrs 100 års jubilæum skrev og talte han med dyb indsigt om den ejendommelige og svære periode i fysikkens historie fra 1915-23, hvor Niels Bohr som fysikkens troldmand kunne forklare atomernes periodiske system selvom kvantemekanikken ikke var færdigudviklet. Det vil være lærerigt for enhver at læse disse artikler af Pablo.

Pablos talrige venner og bekendte, fagfæller, elever og studerende vil tænke på ham med vemod. De vil huske hans stærke meninger, hans begejstring for fysikken, hans krav om grundigt arbejde og præcise konklusioner, samt hans mange farver og hans mange streger.

Jens Lindhard

Ved professor Povl Kristensens død:

Det er med taknemmelighed, vi mindes vores lærer og senere kollega Povl Kristensen, der i en menneskealder virkede som professor i fysik ved Aarhus Universitet. Pablo, som han hed blandt venner, gik fuldt og helt op i undervisningen. Han stillede store krav til sine studenter og til sig selv. Halvfordøjet viden var ham inderligt imod. Som han holdt af at fremhæve, var han oprindeligt folkeskolelærer, og hans forelæsninger over kvantemekanik var i sjælden grad klare og engagerede. De blev for mange af os inspiration til et dybere studium af fysikken og et senere virke som forskere og undervisere i faget. Hans dybe indsigt og hans hjælpsomhed har gennem årene været en uvurderlig støtte i undervisning som i forskning. Gennem sit eksempel og det efterladte skriftlige materiale, der er af usædvanlig kvalitet, vil han også i årene fremover sætte sit stærke præg på fysikundervisningen ved Aarhus Universitet.

Jens Ulrik Andersen
Ejvind Bonderup